SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Postanowienia ogólne i cele systemu kontroli wewnętrznej

Opis systemu kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Jedwabnem, określa organizację systemu kontroli wewnętrznej w Banku w ramach trzech linii obrony w tym odpowiedzialność Zarządu i zakres nadzoru Rady Nadzorczej.

1. Stosownie do postanowień Ustawy Prawo bankowe, w ramach systemu zarządzania w Banku funkcjonuje system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej.
2. Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem w Banku jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka występującego w działalności Banku.
3. System kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych i sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku. Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
   1) skuteczności i efektywności działania Banku;
   2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
   3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
   4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Organizacja systemu kontroli wewnętrznej w ramach trzech linii obrony

I. Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:
   1) funkcja kontroli – realizowana przez wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku w zakresie wdrożenia mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie wyników tego monitoringu w ramach własnej linii;
   2) Stanowisko ds. Zgodności – umiejscowione na II linii obrony systemu zarządzania, którego zadaniem jest: identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku, przyjętymi w Banku standardami rynkowymi, przedstawianie raportów w tym zakresie oraz projektowanie rozwiązań w zakresie systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
   3) audyt wewnętrzny – którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w całej działalności Banku.

II. Funkcjonujące w Banku systemy: zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, zorganizowane są na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

1) pierwsza linia obrony – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, projektowanie i wdrażanie mechanizmów kontrolnych oraz za niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii;
2) druga linia obrony – zarządzanie ryzykiem przez wyspecjalizowane komórki w Banku, w tym działalność Stanowiska ds. Zgodności (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii), poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony;
3) trzecia linia obrony – audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

Na pierwszej i drugiej linii obrony pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne oraz niezależnie monitorują ich przestrzeganie.

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
   a) mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku;
   b) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
   c) raportowanie w ramach funkcji kontroli.

2. Niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą i pionową oraz testowanie poziome i pionowe.

3. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania poprzez wyodrębnienie linii obrony oraz poprzez rozdzielenie zadań wśród pracowników (pracownik stosujący dany mechanizm kontrolny nie odpowiada jednocześnie za jego monitorowanie).

4. Wyniki monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych są okresowo raportowane do, Zarządu Banku, Rada Nadzorcza Banku oraz Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Zakres zadań i umiejscowienie Stanowiska ds. Zgodności

1. Niezależność Stanowiska ds. Zgodności, jako komórki funkcjonującej w ramach drugiej linii obrony, jest zagwarantowana poprzez wyodrębnienie jej w strukturze organizacyjnej Banku – w Pionie zarządzania Bankiem, z uwzględnieniem bezpośredniej podległości Prezesowi Zarządu Banku.

2. Stanowisko ds. Zgodności ma także zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu, Rady Nadzorczej, Komitetu Audytu, w tym poprzez udział w ich posiedzeniach, a także dostęp do dokumentów, informacji, systemów informatycznych niezbędnych do wykonywania czynności kontrolnych.

3. Do zadań Stanowiska ds. Zgodności – w ramach systemu kontroli wewnętrznej należy:
   a. koordynowanie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku oraz działania funkcji kontroli;
   b. zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. identyfikowanie, ocena, pomiar, kontrolowanie,

4. Monitorowanie i raportowanie o ryzyku braku zgodności w tym koordynowanie działań w zakresie zapewnienia zgodności w Banku;
   a. przeprowadzanie niezależnego monitorowania w zakresie zapewnienia zgodności oraz przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zapewniających realizację celów systemu kontroli wewnętrznej w Banku i raportowanie wyników tego niezależnego monitorowania;
   b. przeprowadzanie dodatkowych, doraźnych czynności kontrolnych w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku oraz w podmiotach Grupy Kapitałowej Banku;
   c. projektowanie procedur i metodyk identyfikacji oraz oceny ryzyka braku zgodności.

Zakres zadań i umiejscowienie Audytu Wewnętrznego

1. Audyt wewnętrzny jest wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, której zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku.
2. Raporty z przeprowadzonych badań audytowych są przedkładane do Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
3. Zasady realizacji zadań audytowych i wykonywanych czynności doradczych określone są w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia.

Rola Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej

1. Zarząd Banku odpowiada za:
1) zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu kontroli wewnętrznej w Banku;
2) zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli ze Stanowiskiem ds. Zgodności oraz ze Spółdzielnią;
3) określenie zasad okresowego raportowania o nieprawidłowościach wykrytych przez system kontroli oraz o statusie podjętych działań naprawczych.

2. Rada Nadzorcza Banku:
1) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnianiem funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Banku, współpracując w tym zakresie ze Spółdzielnią;
2) powołuje spośród swoich członków, Komitet Audytu, którego działalność uregulowana jest w odrębnych przepisach Banku.

3. Komitet Audytu:

1) przedstawia Radzie Nadzorczej swoje stanowisko lub rekomendacje, pozwalające Radzie Nadzorczej na podjęcie decyzji w obszarze sprawozdawczości finansowej i zarządzania ryzykiem, w tym systemu kontroli wewnętrznej;
2) monitoruje skuteczność systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, w tym audytu wewnętrznego, współpracując w tym zakresie ze Spółdzielnią.

Zasady corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

1. Rada Nadzorcza Banku, corocznie dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, po zaopiniowaniu przez Komitet Audytu.
2. Ocena adekwatności i skuteczności trzeciej linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni (funkcja audytu wewnętrznego w Banku, jest realizowana przez Spółdzielnię).

Prezentowany w sposób syntetyczny opis systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Jedwabnem zostaje udostępniony w związku z wykonaniem obowiązku zawartego w treści rekomendacji 1.11 Rekomendacji „H" Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, wydanej Uchwałą Nr 141/2017 KNF z dnia 25.04.2017 r. (Dz. Urz. KNF 2017.7).